

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 11. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septeman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura ioriei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetere cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 719 Februaru 1865.

Prinsorile.

„Gazet'a Transsilvaniei“ ne aduce in articulu „Date statistice“, din pen'a dlui G. B. intre alte nisce date, din cari ni se arata nisce numeri infioratori de arestanti de totu soiulu.

Amu disu numeri infioratori; caci care omu va remane nemiscatu, candu va vede multim e a acelu locuitori ai camerelu intunecoase, menite pentru cei ce au calcatu vrenn'a din legi, si au scapatu din libertatea sea?

Noi credemu, ca se tine de interesulu publiculu acum in tempulu, candu ne pregatimu de unu viitoriu mai bunu, a arunca o privire fugitiva si asupr'a partiei celei triste si umbrose a omenimei si a cugeta, ore nu aru fi moduri de a inlatura acestu reu vatameciosu si molestosu, pentru omenime in genere si in specie pentru staturi?

Inainte de a intra mai afundu in cestiunea acest'a atatu de importanta, si inainte de a considera insemnatatea reulu acestui'a si care aru fi delaturarea lui, incatva bataru sa ascultamu ceea ce ne spunu amintitii articulu despre statistica acestoru nenorociti.

In decursulu an. 1863 au statu in monarchia austriaca (afara numai de Transsilvania) sub cercetare criminala ca acusatii pentru crime (crimen, Verbrechen) 57,900 persoane. Dintre acestea 6599 au fostu absolute, precum se dice ab instantia, adeca din lips'a marturiilor de ajunsu, era 2364 au fostu liberate cu totulu, pentruca li s'au adeveritu nevinovati'a. Crimele comise au fostu incepandu dela prodiutiunea de maiestate (Hochverrath) si vatamarea de maiestate pana la cele mai comune, precum e furtulu, calumni'a (clevetirea) s. a. cu totulu 35 feluri (species). S'au condamnatu la pedepse earasi felurite, adeca dela temnitia rea in fera grele pe 6 luni treptatu pana la 20 de ani, era 87 insi pe vietia si 117 insi la morte, dintre cari insa 61 au fostu pardonati de monarchulu, cu totulu 33,536 insi.

Acei criminali condamnati se impartu dupa tieri asi'a: Austri'a de josu 2720. Austri'a de susu 728. Salisburg 223. Stiri'a 1344. Carinth'a 330. Carnioli'a 525. Triestu, Görcz, Gradisca, Istri'a 619. Tirolu et Vorarlberb 707. Boemi'a 3535. Moravi'a 2006. Silesi'a 475. Galiti'a 3559. Bucovin'a 351. Dalmati'a 309. Regatulu Lombardo-venetianu 1297. Ungari'a 13,917, Croati'a et Slavoni'a 881.

Dupa sexu au fostu condamnati 28,898 barbati si 4638 femei.

Presupunendu, cumca pe cititorii Gazetei va interesá din tote mai multu cifr'a criminaliloru din Ungari'a, vinu a observa, ca intre 4 proditori de maiestate, 145 vatamatori de maiestate, nu este nici unulu din Ungari'a; era intre 6 vatamatori de unii membrii ai casei domnitore, numai 1, intre 571 conturbatori de biniscea publica nu e nici unulu, era intre 76 revolutunari si rebeli *) numai 5 insi suntu din Ungari'a; din contra din 310 spargatori de locuintie suntu 122 ungureni, era omoritori (Mörder) 359, ucigasi 587, schilavitori de omeni 2445, taciunari (carii punu focu) 133, furi (Diebe) 7916, instrainatori de bani publici (ca deregatori s. a.) 307, lotrii (hoti, talhari = Räuber) 367, insielatori 492, bigami 16, calumniatori 10 si asi'a mai departe, inca si alti criminali pana la summ'a aretata suntu totu ungureni.

Voiti sa cunoscuti pe criminalii condamnati inca si dupa confessiuni? Au fostu romano-catolici 24,271, greco-catolici (uniti) 2702, greco-resariteni (neuniti) 1691, evanghelici de ambele confessiuni 3839, de alte confessiuni crestine 11, israeliti 1015 insi.

Dupa confessiuni se vinu criminali pe Ungari'a: 7544 r. catolici, 1172 gr. catolici, 933 gr. resariteni, 3577 evanghelici, 10 de alti crestini, 610 evrei.

Aceste cifre le potu tine dinainte si acei besericani, carii

*) Aufstand und Aufruhr.

se certa pentru dogme intru nimicu pricepute de poporu, era moral'a lui o dau uitarei.

Insa afara de crime se mai comitu inca si delicta (Vergehen), precum e revolt'a (Auflauf) locala, amestecarea in societati secrete, atitiarea la nesupunere, iritarea in contra nationalitatiloru si confessiuniloru, defaimarea publica a casatori'e, a familiei si a proprietatii, deschiderea seu stricarea mormintelu, tinerea de arme fara licentia, vatamarea proprietatii literarie si artistice, crida din usioritatea mintii, camataria, vatamare de onore, vatamarea moralitatii prin scrieri s. a. Delicta de acestea s'au comis in an. 1863 prin 2192 insi, dintre cari 1969 au barbati, era 223 femei; era dupa confessiuni au fostu 1843 r. catolici, 47 gr. catolici, 38 gr. resariteni, 105 evanghelici, 158 israeliti, 1 nu se mai scie de ce relege a fostu.

Cartea legiloru mai cunosce in Austri'a si in alte tieri europene inca si alte fapte omenesci, pe care le supune la pedepsa si care se numescu simplu calcari de legi (Uebertretungen), escesuri d. e. in contra linisicei publice si a ordinii, in contra instituteloru si dispositiuniloru publice, in contra datorintieloru unei deregatorii publice, a securitatii de vietia si sanetate omenesca, de proprietate, onore, moralitate, adeca nelegiuri, care se facu mai multu numai de negrija seu din usioritatea mintii.

Invinuti de acestia stetera in cercetare 139,447 insi. Din acei'a fusera pedepsiti cu arestu dela 8 dile pana la 6 luni, seu in bani, seu cu perderea de vreunu dreptu, seu si tropesce 79,574 barbati si 14,473 femei, si earasi din toti acei'a pedepsa trupesca luara 13,859 insi. 5795 fusera liberati ab instantia, era 5999 aflati fara vina si liberati.

Ei, dara mai avemu inca o clasa de omeni pedepsiti, era acei'a suntu prevaricanti seu calcatorii de legi finantiale (accise, vami, sare, tabacu, loteria, posta, pulbere de pusca, timbru, negutiatori'a desagariloru seu cercelariloru — Hausierer etc.). De acestia au caditu la an. 1862 in cercetare din 1861 alti 49,779. Din toti insa s'au pedepsitu pe an. 1862 catu in bani, catu cu perderea marfei seu cu arestu, in prima instantia numai 16,359, dela carii au intratu ca globa (amenda in bani) si in marfa 1,583,139 fl. v. a.; era 43,045 insi au remasu sub cercetare si pe an. 1863, era ceialalti au scapatu care cum au potutu.

Aici vine insemnata si Transsilvania cu 1514 prevaricanti pedepsiti cu 82,262 fl. v. a. in prima instantia. — Ungureni 2969 insi cu 661,469 fl. v. a.

In a dou'a instantia au fostu pedepsiti 948 insi cu 144,364 fl. v. a. Din acesti'a ardeleni 59 cu 8820 fl. v. a. — Ungureni 122 cu 11,359 fl.

Despre cei condamnati in prinsorile militare (Stockhäuser) ne lipsescu datele cu totulu.

Ceeace mai aflamu de siguru dupa date autentice, este, ca in 31 Dec. 1862 se afla numai in temnitiele tribunaleloru din tierile germano-slave si italianesci ca condamnati prin sentintie 18,172 barbati si 3132 femei, a caroruru intretinero au costatu 3 milioane 41,574 fl. v. a. (Va urm'a.)

Ungari'a. Pest'a. Unu corespondinte alu lui „Bécsi Hirado“ spune, ca condamnarea lui Almásy si consorti au posomoritu colorea capitalei unguresci. La inceputu totu lumea credea, ca lucrulu este neinsemnatu si ca tote mesurile acestu suntu numai nisce preservative. Acest'a se credea atunci cu atatu mai vertosu, cu catu pe ici pe colea zaria din actele birouriloru si cate o radia de nevinovatia si in tempulu mai dincoco se respandisera sciri chiaru si despre posibilitatea absolutiunei.

Trist'a realitate au frantu deodata tote sperantiele. Sentintia au dechiaratu pe respectivii de culpabili, si pedepsele suntu asi'a de mari, incatu ele presupunu peccatele cele mai mari. Aru fi de prisosa a se ocupa cineva cu registrarea to-

turorū ce se vorbescu despre sentințele prementunate; alăt'a însă e adevăru, ca gaciturilor și judecătorilor, ce le face lumea, li sau deschisu căli destule, și ca nu aru fi în interesulu nimeni de a le tăiă verfulu la vorbele cele multe, ce se facu în urm'a incidentului acestui tristu, precum este în interesulu regimului.

E fapta, ca în tôte cercurile domnesce o linisce batătore la ochi. Petrekerile carnevalului au încetatu, balurile cele de casina rămănu pe josu. Petrekerile proiectate de literati și artisti se stergu; până și petrekeri mai mici în cercuri mai familiare nu se mai tinu. Petrekeri se voru mai tiné de aci incolo numai în reduta etc.

„Tristu intermezzo în dilele cele pline de speranția înainte de deschiderea dietei!“

Maiestatea Sea c. r. Apostolica au priimitu în 13 Fauru nou a. c. o deputatiune din Satu—mare sub conducerea Episcopului Michailu Haas și contelui Antoniu Forgach, carea au substernutu o rogare în caus'a proiectatei linii de drumu de feru Satu mare — marmurasianu. Maiestatea Sea după ce au ascultat și adres'a verbală a deputatiunii rostite de către menționatul episcopu, s'au înduratu preagratosu a dá urmatoriulu răspunsu preînaltu în limb'a magiara :

„Mi e cunoscută starea materială a districtului reprezentat prin DVóstra, carea și după convingerea Mea s'aru radică tare după realizarea proiectului.

De aceea între îngrijirile Mele principale va fi și realizarea câtu mai curendu a cestiunatului drumu de feru, dispunendu, că rogarea DVóstre sa se supuna prin guvernulu Meu la serioasa desbatere.

Dela Congressulu serbescu

se scrie, ca în cele d'antăiu două ședințe s'a venturatu întrebarea : ca substerne-se-va Maiestății Sele numai o scriere de multiamita ori și o petitiune pentru întregirea congressului ? În fine se priimi părerea cea d'antăiu. În ședința 3. se alese unu comitetu de 15 membri, și se începă desbaterea asupra reducerii parochielor și a dotărei clerului. — După scirile cele mai noue, ce avem, Escellentia Sea Parintele Mitropolitu Andreiu Baronu de S i a g u n'a, însoțitu de vr'o 14 deputati ungoreni și banatieni, va fi sositu până acum la Carlovitiu.

S a b i i u în 5/17 Februaru. Astăzi immormentaramu pre tinerulu juristu I o a n n N e m e s de A l a m o r u cu doliu generalu. Colegii dedura fratelui loru celui iubitu cea de pe urma însoțire în numeru frumosu; corpulu professoralulu eră reprezentatu prin d. Directoru Dr. Müller și trei profesori. Unu numeru órecare de inteliginti români se aflase la conducutul, ce iara mai duceá la mormentu o flóre multu frumoasă și plină de speranție din pomulu natunei. Corpulu clericiloru gr. or. și band'a militara Mazzuchelli se schimbau în esecutarea pieselor de doliu. Carulu de mortu eră precesu de stindardu negru și de cruce, de ambe părțile încungiuratu de vr'o 80 facle. La mormentu vorbi în cuventu demnu p. t. Parochu și Protopopu I. V. Russu, apoi din partea corpului professoralulu d. Directoru Dr. Müller, ear din partea colegiloru reposatului d. Chetianu. Nefericit'a mama veduva, atâtu de greu cercata de sórtea vietiei, fiindu însasi bolnava, nu potuse veni din Belgradu la immormentarea fiului seu; eră însă multu dorerosu, a vedé cociugulu urmaritu de cei 2 frati ai reposatului, cări asemenea studiéza aici. —

V i e n n ' a , 29 Ianuariu. În ședința de eri a casei ablegatiloru Senatulu imperialu se finira desbaterile asupra contributiunilor personali pentru Transsilvania, și proiectulu regimului pentru imputinarea acelor'a se priimi asiá, cum lu sciti, cu puțină modificatiune, însă numai pe doi ani înainte și înca și asiá numai cu greu, numai în urm'a unei lupte înversiate; de óre-ce estrem'a stânga séu oppositiunea si-încordase tôte poterile, că sa-lu reiepteze, sub cuventu, ca Transsilvanenii aru fi votatu totu în contr'a loru, sprijinindu pe Ministeriu. În acestu sensu se exprimă estrem'a stânga, ultragermana, pe fatia și de mai multe ori, documentandu prin acést'a o ura neexcusavă asupra Transsilvaneniloru, dar totodata și o politică rea, o nematuritate parlamentara, sora bună cu aceea, pe carea o observara densii, ultragermanii din parlamentu, mai anu-tiertu și fatia cu Cechii, în urm'a carei'a acesti din urma se veduira siliti a parasí cas'a ablegatiloru. O politică acést'a nefericită și démna de osenditu, pe carei'a, precum altii mai înainte, asiá acum o și osandesce Schselk'a în reform'a s'a. Disei mai însusu, ca se priimi proiectulu regimului numai pe doi ani înainte, adeca pentru an. 1865 și 1866, în privinti'a acést'a însă ne mangăia speranți'a, ca până atunci va pasi în viétia sistem'a cea nouă de

contributiune, carea toc'm'a se afla în lucrare, cându apoi voru încetá și asiá tôte contributiunile personali în Ardélu. —

Caus'a drumului feratu transsilvanu, în privinti'a căruia se primise dejá din partea Comitetului respectivu lini'a „Aradu—Belgradu“, pasi într'unu stadiu nou. În ședința comitetului amintitu de eri, facú adeca deputatulu Skene o propunere nouă, motivată, de urmatoriulu cuprinsu :

1. Asupr'a proiectului regimului sa se tréca la ordinea dilei.

2. Drumulu feratu dela Aradu la Vintiu și Balgradu se va cladi prin administratiunea statului în doi ani, lasandu-se obiectele de cladiré unoru întreprinditori lasativeri pe cararea concurentiei libere.

3. Pentru castigarea mijlócelor de cladiré, se impoternicesce Ministeriulu de finantie, a emite obligatiuni de cladiré, pe ipotec'a noului drumu feratu.

4. Pentru aceste obligatiuni imperiulu ia asupra-si garantarea intereselor cu șapte percente pe anu.

5. Se lasa în dreptulu statului, a în schimbá aceste obligatiuni ori cându cu pretiulu nominalu întregu.

6. Sa se negotiéze cu administratiunea drumului de Tis-s'a, pentru de a se predá acestei'a cladiré drumului Aradu—Vintiu—Belgradu pre lângă conditiuni caviñcióse.

Asupr'a proiectului acestui'a se încinse o discussiune detaiată între membrii comitetului. Representantele ministeriului de comerciú, Br. Kalchberg, lu combatú. Vre-unu conclusu asupra lui însă nu se aduse, până cându nu se voru audi mai antăiu și parerile ministrului de finantie. De óre-ce statulu nu e în stare a luá asupra-si cladiré drumului de feru cestiunatu, fiindu strimtoritu de bani, se dá cu socotél'a, ca propunerea de susu se facú iara-si numai cu intentiune, de a mai amaná lucrulu cine scie pe câtu tempu înainte. —

Încordările între opusetiune și ministeriu séu mai bine dicendu asupra ministeriului actualu înca totu duréza, și nu este semnu, că sa se mai domólésca. Oppusetiunea si-facú de problema, înca la începutulu sesiunii presinte, a combaté pre ministrii din tôte poterile. Une-ori erá p'ací sa erumpă în conflictu apriatu, nu se scie însă, poté-se-va încungiurá și pe viitoru, cu deosebire la desbaterea asupra bugetului. Până acum înca d'abiá o parte a bugetului pentru an. 1865. s'au desbatutu în comitetulu de finantie, și este vorb'a, ca în dilele acestea sa se aduca din partea Regimului și celu pentru an. 1866. spre pertractare. Ministeriulu, cu sa scie, au aretatu unu deficitu de 30 millióne; Comitetulu financiaru nu recunósce deficitulu acést'a, și au începutu a reduce grosu la singuraticele posturi din bugetulu pentru anulu curinte. Prin aducerea înainte spre pertractare și a bugetului pentru an. 1866., este învederatu, ca dificultățile se voru mai immulti. —

La scirile acestea avem sa adaugemu înca două de importantia. În 30 Ian. (12 Febr.) ministeriulu de statu ri invitá în palatiulu seu vre 100 ablegati ai senatulu imperialu mai de tôte partidele, pentru de a se preconsultá cu densii în confidintiă despre pertractarea bugetului pe anulu 1866, care aru avé de cugetu guvernulu a-lu aduce în cele mai de aprópe dile înainte casei ablegatiloru. Espunendu și afirmandu ministrulu de statu, ca prin votarea bugetului și pe anulu 1866 se va poté acoperi de totu deficitulu statului, adunarea sa se fia aretatu aplicata a intrá în desbaterea bugetului pe 1866. Totu în decursulu acestui cuventu comunicá ministrulu de statu, ca după sesiunea senatulu imp. se voru conchiamá totdeodata senatulu imperialu redusu și dietele tieriloru speciale, între cari și ale Ungariei, Croatiei și Galitiiei. —

Se suna, și din partea ministrului de statu cu ocașiunea amintita mai susu se și afirmá, ca regimulu pregatesce măsurile de lipsa, pentru de a face sa înceteze câtu mai curendu starea de assedia din Galiti'a. — Red.)

Varietăți și noutăți de di.

M a i e s t a t e a S e a I m p e r a t e s ' a întempinată în tóta calatori'a sea de grupe de poporu, ce o salutau cu veneratiune și cordialitate, a sositu în 10 Februaru n. în Dresd'a la nunt'a fratelui seu. —

Garibaldi, după sciri din Engliter'a, într'adeveru are de scopu cercetá la primavéra acést'a tíera de nou. Aceleasi sciri contradicu în modulu celu mai afirmativu, ca dóra Garibaldi aru avé de cugetu a navalí la primavéra asupra Venetiei; căci înca n'aru fi sositu tempulu, că eroulu italianu sa se puna în fruntea unei atari espeditiuni. —

P e n t r u o i e r i i n o s t r i avem sa comunicámu o noutate neplacută. Tractatulu de oieritu, încheiatu la anulu 1855 între Austri'a și Pórt'a otomana, ne 'nvoindu-se Turci'a a-lu re'nnoi, ese din activitate cu 23 Augustu 1865. Facemu atenti de tempuriu pre economii nostri la acést'a fatalitate. —

La balulu, ce-lu dete printiulu Napoleonu in 12 Febr. n., se dŕce ca aru fi fostu invitate vr'o 2000 persóne; decoraŕiunea aru fi constatú 10,000, bufelulu (tractarea cu mancári si beuturi) 17,000 franci.—Óspetii, in fruntealoru Imperatulu si Imperatés'a, erau impartiti in 22 sale. —

(Cum se fura prin Parisu.) Despre istelimea cea agera a furiloru din cetátile cele mari da dovéda si urmatoriulu esemplu. Aprópe de logi'a de teatru a Imperatéssei Eugeni'a se pusese intr'alta logia o dama fórté eleganta cu sotiulu eii. Cerceii damei, preserati formalu cu diamante, trasera atentiunea publiculu asupr'a eii. Intre acte sotiulu eii ese afara, atunci bate cine-va frumusiulu la usia, si unu domnu fórté elegantu intra la dama si se róga in numele imperatéssei, sa-i dee unulu din cerceii sei sa-i véda. Dam'a, magulita ca imperatés'a ravnesce la cerceii eii, indata i da unu cercelu. Plina de bucuri'a spune apoi sotiului seu cele intemplete, care córca, intréba, umbla,— imperatés'a nu sciá nimicu. In ceealalta di se duce la politi'a sa 'nsciintieze pagub'a sea. Intr'aceea vine unu soldatu de politi'a la dómn'a si dice, ca e transmisu de prefectulu sa-i céra celalaltu cercelu, cá sa aiba de pe ce cunosce pre celu perdutu. Dómn'a i-lu da, si — datu a fostu. Acelasi furu, ce-i luase aséra unu cercelu cá omu de curtea imperatésca, i-lu luase astadi si celalaltu cá soldatu de politi'a. —

Principatele române unite.

Inca nu suntemu in stare a dá socotél'a despre motivele schimbárei ministeriului in Romani'a. „Presse“ din Vienn'a coniecturéza, ca Cogalniceanu aru fi caditu victim'a vreunei influentie din afara. O corespundintia a „Nat. Ztg.“ dŕce, ca ministrulu Cogalniceanu numai pentru talentulu seu organisatoriu au fostu tinutu atât'a tempu in ministeriu. Acum in sa ne mai avendu lipsa de elu, eara de alta parte temenduse de ambitiositatea lui lau demisionatu. Cunosendu noi in sa din antecedentii pre presiedintele ministeriului de astadi Bosianu, fára de a poté pune ceva siguru in locul celoru dóue coniecturi, credemu ca acele ambe suntu fára de temeiu si ca schimbarea acést'a încátu ne suntu cunoscuti si barbati ce compunu ministeriulu are o natura cu multu mai privata.

Ne inclinamu a crede ca faimele respandite mai deunadile despre prochiámarea Domnitoriului de „rege alu Romani'e“ suntu dupa „Nat. Ztg.“ inventiuni si inca inventiuni de ale aventuriósei partide oligarchice de trista memoria, poté in sperantia, ca in tipulu acést'a voru poté adun'a mai ingraba trupe de invasiuni in apropiarea marginiloru tieiei.

Ministeriulu dupa cum este adi constituitu, consta din dd. Constantinu Bosianu presiedinte, ministru de interne, Agricultura si lucrári publice; Georgiu Vernescu ministru de justitia, cultu si instructiune; Ioann Stratu ministr. de finantie; Generalulu Manu min. de resbelu; Balanescu min. de esterne.

D. Bengescu, carele cu vreo câte-va dile mai nainte au fostu denumitu ministru de justitia si-au datu dimissiunea si in locul densulu e denumitu d. G. Vernescu.

PROIECTU DE DECRETU ORGANICU, pentru infintiarea unei autoritáti sinodale centrale, pentru a-facerile religiei române.

(Continuare si capetu din nr. 9 si 10.)

CAPITOLULU III.

Despre validarea alegeriloru.

Art. XVIII. Sinodulu generalu decide asupr'a validitáti si nevaliditáti alegeriloru membriloru sei.

Decisiunile in acést'a privintia le comunica presiedintele sinodulu generalu, Ministerulu justitiei, culteloru si Instructiunei publice, care inaintéza dupa trebuintia lucrári de nóu'a alegere.

Art. XIX. In casu de vacantia, prin dimisiunea séu mórtéa unui'a din membri alesi ai sinodulu generalu, Ministerulu justitiei, culteloru si Instructiunei publice inaintéza iasusi lucrári de nóu'a alegere.

Art. XX. Dimisiunile membriloru, in tempulu cátu sinodulu generalu nu este in sesiune, le príimesce Ministerulu culteloru, justitiei si Instructiunei publice.

Mesure transitorie.

Art. XXI. Pentru acést'a antái'a data, sinodulu generalu va poté a fi convocatú si mai'nainte de 1 Iuliu, pastrandu-se in sa intre díu'a de convocare si timpulu pentru inscriere in liste, reclamári, sci cuvenit'a proportiune.

Facemu cunoscutu si ordonámu ca cele de fatia, investite cu sigilulu statulu si trecute in Monitoriulu oficialu, sa fie adresate curtiloru, tribunaleloru si autoritátiloru administrative, cá sa le inscrie in registrele loru, sa le observe si sa faca a le observá, si Ministerulu nostru, Secretaru de statu in departamentulu justitiei, culteloru si Instructiunei publice, este insarcinatu a privegiá publicarea loru.

Datu in Bucuresci, la 3 Decembre 1864.

ALESSANDRU IOAN.

(L. S.)

Ministru Secretaru de statu la departamentulu justitiei, culteloru si Instructiunei publice,
N. Cretiuлесcu.

ALESSANDRU IOANN I.

Cu mil'a lui Dumnedieu si vointi'a natiunala, domnu Principateloru-unite române.

La toti de fatia si viitori sanetate:

Vediendu raportulu Ministerulu nostru Secretaru de statu la departamentulu justitiei, culteloru si Instructiunei publice, nr. 56,817, prin ce ne supune la confirmare proiectulu de decretu organicu pentru regularea schimeii monarhicesci:

Vediendu iucheierea consiliului ministriloru.

Ascultandu opiniunea consiliului nostru de statu.

In poterea statulu din 2/14 Iuliu.

Amu sanctiunatu si sanctiunámu, promulgatu si promulgámu ce urméza.

CAPITOLULU I.

De calugari.

Art. I. Nu poté fi calugaritu pe viitoriu nici unu individuu barbatu, déca nu va intruni urmatórele insusiri:

a) Sa fie recunoscuta de cátra sínódele generale pietatea si vocatiunea lui monahala prin inspirarea religiósa canonica. b) Sa fie in verst'a minimum de 60 ani, séu, de si mai june, invalidu, omu incurabilu, si c) sa renuntie in pensiunea ce aru avé de la statu.

Art. II. Voru fi priimiti in ordinea monahala in sa si acei juni carii, trecendu invetiaturile seminariale superioare, voru avé vocatiunea acést'a, si din care se va poté formá clerulu inaltu.

Art. III. Nu va poté imbracá schim'a monahala nici o femeia, care nu va intruni urmatórele insusiri:

a) Sa nu fie maritata si sa fie recomandata de sínódele generale despre pietatea, religiósiunea si vocatiunea ei morala. b) Sa renuntie in pensiunea ce aru avé de la statu. c) Sa fie in versta minimum de 50 ani.

Art. IV. Potu fi calugarite si fára de indeplinirea verstei de la lit. c) Art. III.

a) Femeile invalide si incurabile, care n'au mijlóce de traiu in lume. b) Femeile care, din simtiu umanitaru, s'aru decide a se devotá prin spitale, scóle si veri ce alte institute de binefaceri ale statulu.

Aceste totusi nu voru poté fi mai june de 30 ani. c) Femeile eliberate din vre unu penitenciaru cu recomandatiunea sinodulu generalu.

CAPITOLULU II.

De metanii.

Nici o calugarie nu se va face pe viitoriu pe la alte monastiri, schituri, si sihastrii, de cátu la acelea din Romani'a, ce se voru otari prin regulamentu specialu.

CAPITOLULU III.

Art. V. Nici o autoritate eclesiastica, nu va poté dá vre unu individuu barbatu séu femeia, tunsura monachala, déca nu-i va presentá:

a) Autorisarea sinodulu generalu si autorisarea Ministeriulu culteloru.

CAPITOLULU IV.

Despre intretinerea calugariloru.

Art. VI. Pentru intretinerea calugariloru si a calugarietiloru, Ministeriulu culteloru prevede in bugetu sume anuale pe numerulu loru.

Art. VII. Aceste sume nu suntu personalu liberate pe individi, ci puse la comun'a indestulare a monastirei; economiele de la ele revinu statulu. Unu regulamentu specialu pentru administrarea economica a chinoviloru, se va intocmi de cátra Ministerulu culteloru.

Art. VIII. Calugarii si calugaritiele, care voru fi inchinatn averea la monastire, cu óre care conditiuni si in viitoriu pe cátu voru trai.

CAPITOLULU V.

Despositii transitorii.

Art. IX. Remánu desfiintiate tóte dispositiunile, legile si regulamentele contrari lelei de fatia.

Facemu cunoscutu si ordonámu cá cele de fatia, investite cu sigilulu statulu si trecute in Buletinulu legiloru (Monitoriulu oficialu) sa fie adresate curtiloru, tribunaleloru si autoritátiloru administrative, cá sa le inscrie in registrele loru, sa se observe si sa faca a se observá, si Ministerulu nostru Secretaru de statu la departamentulu justitiei, culteloru si instructiunei publice, este insarcinatu cu publicarea loru.

Datu in Bucuresci, la 30 Novembre 1864.

ALESSANDRU IOANN.

Ministru justitiei culteloru si Instructiunei publice.

N. Cretiuлесcu.

„Reform'a.“

Prospectu politicu.

Camerele franceése s'au deschisu in 2/15 Febr.

prin Imperatul în persoană. Panacandu vomu avé cuventulu de tronu în totu cuprinsulu lui, impartasim dupa unu telegramu alu „Herm. Ztg.“ etc. urmatóarele: Cuventulu de tronu amintesce de neutralitatea, ce o-a pazitu Franci'a fatia cu conflictulu între Germani'a și Dani'a. Despre conventiunea din Septembrie (între Franci'a și Itali'a) dice; Libera de interpretatiuni patimasie aceea sacréza dóne principii mari, adeca consolidarea regatului Italiei și independinti'a scaunului papalu. Starea precaria de fatia e aprópe de a se perde. Prin transpunerea capitalei Itali'a se constituie în modu definitivu, se impaca cu lumea catolica, se obléga a respectá independinti'a santului scaunu, a aperá marginile statului romanu, ne permite (Franciei) a ne retrage trupele. Teritoriulu Papei, garantatu în modu eficace, se afla sub scutinti'a conventiunei, carea léga ambe guvernele în modu solenelu. Conventiunea prin urmare nu este arma de resboiu, ci unu opu alu pácei, alu impacárei. Apoi amintesce liniscirea și consolidarea tronului din Mexicu, potolirea insurrectiunei din Africa, și dice: Espeditiunile nóstre acusi voru fi finite. Să ne apucámu fără grija de lucrurile pácei! Dupá aceea trece la afacerile dinlauntru ale tiei. Amintindu de favoririle, de cari se impartasiesce clerulu catolicu, dice: Contámu la aceea, ca clerulu va respectá legile fundamentale de statu. Este, dice, datorinti'a Imperatului, a sustiné neatinse drepturile poterei civile. Celalaltu cuprinsu alu cuventárei atinge în specialu afaceri interne. (Va sa dica, desele prorocii despre proclamarea desarmárei generale în Europ'a s'au aretatu cá prorocii mincínóse! Nici despre congressulu european se vede ca nu evorba! Red.)

Dupa o corespundintia a „Pressei“ de Vienn'a partidele cele multe din Franci'a iar incepu a lucrá cu tóte mánile, cu cátu îmbetransce și slabesce Napoleonu mai tare; cu deosebire activa aru fi partid'a orleanistica. Fatia cu aceste impregiurári, cari politiei secrete, și prin urmare Imperatului însusi firesce nu-i potura remané necunoscuta, faim'a despre resignarea lui Napoleonu póte nu e tocmai de totu fără temeiu.

Parlamentulu italiánu aduse în siedinti'a din 6 Februaru unu concludu de mare importantia, care nu va lipsi a face sgomotu în tóta peninsul'a, — concludulu adeca, cá regimulu pentru inlesnirea și estinirea administratiunei sa póta face impartírea teritoriala a tiei dupacum va aflá de lipsa. Amendementulu acest'a, adusu de ableg. Conforti, aflá resistintia; la votare insa se priimi cu 170 contr'a 83 voturi. Obiectulu în sine fu mare, și incuviintiarea ori ne'ncuviintiarea lui trebuia sa devina pentru regimu unu votu de incredere ori de ne'ncredere. Regimulu castigá votulu de incredere cu majoritate de voturi mai multu decâtu dupla, — și acest'a este documentu invederatu despre armonia între regimu și parlamentu, cu alte cuvinte între regimu și poporu.

Regimulu este în mare perplessitate pentru cuartirele amplotilor în Florenti'a. Cei mai multi tocmisera cuartirele pe câte trei ani, și acum trebuie sa le lase înainte de tempu; de alta parte iara Florenti'a n'a fostu nici decâtu pregatita a dá adapostu de o data la vreo siése mii amploti, și si acum cetatienii nu voru sa zidésca, nesciindu panacandu cetatea loru va fi capital'a, spunendu-le chiaru și foile inspirate, ca restempulu acest'a este numai provisoriu, prin urmare nu va durá multu, și se temu a nu o patí si densii cá cetatienii Turinului, cari în anii din urma adusesera jertfe extraordinarie pentru marirea și infrumsetiarea cetatei loru. Se crede ca regimulu se va scóte din perplessitatea acest'a, pri aceea, cá va încuarta o parte a amplotilor în numeroasele monastiri din Florenti'a, și iarasu prin aceea, ca o parte a sumelor votate pentru transpunerea capitalei o va întrebuintiá pentru platirea chirilor amplotilor.

Conflictulu constitutionalu în Prussia duréza necurmatu. Unulu din punctele de certa, precum se scie, este cestiunea tempului de militare; regimulu în proiectulu predatu casei cere militare de 7 ani, 3 în casarme și 4 în reserva, apoi 9 ani în gard'a natiunala (Landwehr), pecandu majoritatea dietala va sa reduca și sa usiureze servitiulu militariu. Dupa deslucirile insa, ce le-a datu ministrulu de resboiu Roon, regimulu e resolutu a nu face concessiuni; asemenea scimu și despre dieta, încátu nu e mirare, déca vomu audí odata, ca diet'a e dissolvata.

Russia, dupace a trantitu Poloni'a de nou la pamentu vine acum a o organizá (?). Dupa acésta organizatiune toti ramii administrativi în Poloni'a perdu si partici'a de autonomia, ce au avut'o, și devinu simplu organe ale ministerieloru centrale din Petropole. Va sa dica în cuvinte scurte: Russia va sa muscalésca Poloni'a de totu! Tacé-va Europ'a „civilisata“ si la aceste mesuri, vomu vedé; ne tememu insa, ca va tacé.

Publicarea

sumelor incurse la fondulu Asociatiunei transsilvane române de pre tempulu siedintiei comitetului Assoc. tinute în 10 Ianuariu c. n. pâna la siedinti'a comitetului tinuta în 7 Fauru a. c.

1. D. Librariu S. Filtsch administréza la fondulu Assoc. 4 fl., pretiulu a loru 5 esemplarie din actele adunárilor gen. I. II. și III., dupa subtragerea rabatului de 20 proc.

2. Prin d. Colectoriu și protopopu în Brasiovu, Ioann Petricu s'a administratu la cas'a Assoc. 1 Napoleond'or cá tax'a rest. pentru d. m. ord. alu Assoc. Ioanne Panaiotu negociatoru în Focsiani.

3. Prin d. Colectoriu și protop. în Zernesci Ioanne Metianu s'a tramisu la fond. Assoc. 60 f. v. a. cá taxe restante pre anii 186²/₃ și 186³/₄, și anume dela urmatorii dd. mem. ord.:

a) Dela d. Parochu în Resnovu Ioann Nan rest. pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f., b) d. Parochu în Rasnovu Rud. Petricu pre an. 186³/₄ 5 f., c) d. parochu în Simonu Bucuru Enescu pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f., d) d. parochu în Simonu Ioann Mosioiu pre an. 186³/₄ 5 f., e) d. parochu în Moeciulu inf. Georgiu Garbacea pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f., f) d. parochu în Moeciulu inf. Ioann Persoiu pre an. 186²/₃ 10 f., g) d. Ioanne Puscariu notariu în Branu pe an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. Summ'a 60 f. v. a.

4. Prin d. Colectoriu și Adm. prot. în Nocrichiu Gregoriu Maieru s'a tramisu la fond. Assoc. taxe rest. sum'a de 25 f., și anume:

a) dela D-Sea rest. pre 186²/₃ 5 f., b) dd. Ioanne Tecontia Secret. Magistr. pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f., c) d. Moise Grecu (Flitter) pre an. 186³/₄ 5 f., d) d. Nicolae Oancea parochu în Sulunberg pre an. 186²/₃ 5 f. Summ'a 25 f. v. a.

5. Prin d. Colectoriu și Protopopu în Lipov'a Ioanne Tieranu s'a tramesu la fondulu Asociatiunei 15 f. v. a., și anume:

a) Dela d. Partheniu Papiu tacs'a rest. pre anii 186²/₃ și 186³/₄ 10 f., b) d. Colectoriu Ioanne Tieranu tacs'a pre an. 186²/₃ 5 f. Summ'a 15 f. v. a.

6. D. Assessoru în Mociu, Alessandru Darabantu, tramete la fondulu Asociatiunei 10 f. v. a., dintru care 5 f. tax'a rest. pre an. 186³/₄ și 5 f. tax'a pre an. curinte 186⁴/₅.

7. D. Prot. în Muresiu-Uiór'a Leontiu Leonteanu tramete la fondulu Asociatiunei tax'a de m. ord. nou pre anulu 1865 și pentru diploma, cu totulu 6 f.

8. Prin d. Colectoriu și Protopopu în Lipov'a Ioanne Tieranu s'au mai tramisu inca la fondulu Asociat. 10 f. cá taxe restante pre anii 186²/₃ și 186³/₄ pentru d. membru ord. Avraamu Pacurariu din Sistaroveliu.

9. D. dr. Athanasiu Siandoru din Aradu tramite la fondulu Assoc. 5 f. tax'a pre an. 186³/₄ pentru d. Advocatu, Lazaru Ionescu în Aradu.

10. Prin d. Colectoriu și Protopopu în Bai'a—mare Teodoru Szabo s'a tramesu la fondulu Assoc. 6 f. tax'a rest. de membru ord. pre an. 186³/₄ pentru d. emeritu Protopopu alu distr. Turtiului Georgiu Molnaru.

11. Deadreptulu la cas'a Asociatiunei a mai incursu urmatóarele summe:

a) Dela d. Presiedinte alu Trib. distr. în Fagarasiu, Petru Piposiu tax'a pre an. 186³/₄ și 186⁴/₅ 10 f., b) d. parochu în Resinari Sav'a Barcianu Popoviciu tax'a pre an. 186⁴/₅ 5 f., c) d. parochu în Resinari Emilianu Cioranu tax'a pre anii 186²/₃, 186³/₄ și 186⁴/₅ 15 f. Summ'a 30 f. v. a.

Dela Secretariatulu Asociatiunei transsilvane române. Sabiiu în 7 Februaru 1865.

Nr. 6—2

EDICTU

Prin care Ann'a Sturz'a legiuit'a socie a lui Petru Raptcau de relig. gr. or. din Abrudu-satu, în Comitatulu Alb'a de josu, care de mai multi ani de dile cu necredintia au parasitu pe legiuitulu sau barbatu, se provóca prin acésta, cá în terminu de unu anu si o di, dela datulu presinte, sa se presenteze înainte subscrisului Scaunu Protopopescu, eáci din contra processulu matrimoniale asupra-i urditu, se va decide si fara de ea, în intielesulu ss. Canóne bisericesci.

Dela Scaunulu Protopopescu gr. orient. alu Zlathnei de josu.

Abrudu în 1 Ianuariu 1865.

Ioanne Gallium p., Administr. protop. gr. or.

Burs'a din Vienn'a 6/18 Februaru 1865.

Metalicele 5%	72 60	Actile de creditu	190 40
Imprumulu nat. 5%	79 50	Argentulu	112 15
Actile de banca	807	Galbinulu	5 34

Corespondintia. P. T. în V. E. bine; a scrisu. — M. B. Pe rane trebuie untu de lemn, nu otietu. — N. P. V. Multiamita; se va face.